

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Historia marksizmu: filozofia i utopia

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filozofia	Cykl kształcenia 2020/21	
Ścieżka -	Rok realizacji 2020/21, 2021/22, 2022/23	
Jednostka organizacyjna Wydział Filozoficzny	Kod przedmiotu UJ.WFzFLZS.13F.08453.20	
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe polski	
Forma studiów studia stacjonarne	Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak	
Profil studiów ogólnoakademicki	Dyscypliny Filozofia	
Obligatoryjność fakultatywny	Klasyfikacja ISCED 0223 Filozofia i etyka	
	Kod USOS	
Koordynator przedmiotu	Michał Bohun	
Prowadzący zajęcia	Leszek Augustyn, Michał Bohun	
Okresy Semestr 1, Semestr 2, Semestr 3, Semestr 4, Semestr 5, Semestr 6	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie	Liczba punktów ECTS 6.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 30 ćwiczenia: 30	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Kurs przedstawia historię kształtowania się doktryny marksistowskiej oraz jej różne formy w myśli XIX i XX wieku. Nacisk zostanie położony na filozoficzne źródła i konteksty marksizmu oraz jego utopijne paradoksy i konsekwencje.
----	--

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	- posiada elementarne informacje na temat historii myśli marksistowskiej i inspirowanych przez nią ruchów politycznych; - rozumie podstawowe kategorie i idee marksizmu;	FLZ_K1_W02, FLZ_K1_W09, FLZ_K1_W10, FLZ_K1_W11, FLZ_K1_W12	zaliczenie
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	- samodzielnie analizować najważniejsze koncepty Marksa i jego następców; - odróżniać koncepcję Marksa od jej późniejszych rozwinięć i interpretacji; - rozpoznawać podstawowe antynomie myśli Marksa i jego następców; - poznać wkład marksizmu do współczesnych nauk społecznych i humanistycznych; - umieszczać koncepcje i idee marksistowskie w szerokim kontekście dziejów zachodniej filozofii i myśli społecznej;	FLZ_K1_U01, FLZ_K1_U07, FLZ_K1_U08, FLZ_K1_U09, FLZ_K1_U13	zaliczenie
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	- rozumieć zagrożenia wynikające z ideologiczności i utopijności myślenia; - definiowania społecznych funkcje filozofii; - samodzielnego zajmowania stanowiska wobec różnych ideałów społecznych i doktryn politycznych; - krytycznego dystansu wobec debaty politycznej	FLZ_K1_K02, FLZ_K1_K03, FLZ_K1_K05, FLZ_K1_K10, FLZ_K1_K12, FLZ_K1_K13	zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
wykład	30	
ćwiczenia	30	
przygotowanie do ćwiczeń	60	
przygotowanie do egzaminu	45	
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 165	ECTS 6.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	<p>Wykład prezentuje podstawowe elementy doktryny Karola Marksa oraz historię myśli marksistowskiej w XIX i XX wieku na szerokim tle dziejów filozofii i wydarzeń politycznych.</p> <p>W trakcie ćwiczeń analizowane będą teksty klasyków marksizmu.</p> <p>Problematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Genealogia marksizmu: socjalizm utopijny i lewica heglowska 2. Materializm historyczny: filozoficzne fundamenty i implikacje 3. Komunizm i utopia racjonalnego kresu dziejów 4. Fryderyk Engels i zwrot naturalistyczny. Paradoxy dialektyki przyrody. 5. II Międzynarodówka i marksizm ortodoksyjny 6. Rewizjonizm polityczny i filozoficzny w marksizmie XX wieku 7. Kazimierz Kelles-Krauz i Stanisław Brzozowski: oblicza marksizmu w Polsce 8. Narodnictwo i początki marksizmu rosyjskiego. Georgij Plechanow 9. Marksizm legalny, czyli rewizjonizm w Rosji. Narodziny bolszewizmu 10. Lenin i leninizm. Rewolucja bolszewicka a marksizm 11. Filozofia po rewolucji: Antonio Gramsci, György Lukács, Karl Korsch 12. Szkoła frankfurcka i krytyczna teoria społeczna 	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

analiza tekstów, wykład konwencjonalny, dyskusja, konsultacje

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład		Zaliczenie ćwiczeń, znajomość zagadnień poruszanych na wykładach, opracowanie 1 pozycji z literatury obowiązkowej
ćwiczenia	zaliczenie	Aktywny udział w ćwiczeniach, dyskusja, umiejętność argumentacji, znajomość analizowanych lektur

Wymagania wstępne i dodatkowe

Zaliczony kurs HF04p (Filozofia nowożytna) lub zgoda prowadzących

Literatura

Obowiązkowa

1. Literatura obowiązkowa do egzaminu (jedna książka do wyboru): E. Hobsbawm, Jak zmienić świat. Marks i marksizm 1840-2011, Warszawa 2013 L. Kołakowski, Główne nurty marksizmu. Powstanie-rozwój-upadek, t. I-III (dostępnych jest kilka różnych wydań) A. Walicki, Marksizm i skok do królestwa wolności. Dzieje komunistycznej utopii, Warszawa 1996

Dodatkowa

1. E. Balibar, Filozofia Marksa, Warszawa 2007
2. I. Berlin, Karol Marks. Jego życie i środowisko, Warszawa 1999
3. A. Flis, Antynomie wielkiej wizji. Rekonstrukcja i krytyka marksowskiej teorii historii, Kraków 1990
4. K. R. Popper, Społeczeństwo otwarte i jego wrogowie, t. II, Warszawa 1993
5. S. Rainko, Marks. Dwie filozofie, Warszawa 2015
6. J. Schumpeter, Kapitalizm, socjalizm, demokracja, Warszawa 2002
7. A. Walicki, Polska, Rosja, marksizm. Studia z dziejów marksizmu i jego recepcji, Warszawa 1983 E. Voegelin, Od Oświecenia do rewolucji, Warszawa 2011
8. Wykaz literatury ma charakter poglądowy. Pełne informacje bibliograficzne podawane będą w trakcie zajęć z uwzględnieniem najnowszej literatury.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
FLZ_K1_K02	Absolwent jest gotów do świadomego przeżywania własnej autonomii, którą stara się rozwijać i której broni nie naruszając autonomii innych osób.
FLZ_K1_K03	Absolwent jest gotów do samodzielnego i krytycznego myślenia; jest wyczulony na demagogię, fałszywe argumenty i biurokratyczne roszczenia zagrażające wolności i autonomii jednostkowej.
FLZ_K1_K05	Absolwent jest gotów do poznawania nowych teorii, idei, postaw i argumentów; stara się je zrozumieć. Jest gotowy pod ich wpływem do zmiany własnego stanowiska.
FLZ_K1_K10	Absolwent jest gotów do tolerancyjnej postawy wobec przedstawicieli innych kultur, wyznań religijnych i postaw światopoglądowych; szanuje odmienności, ale potrafi bronić wyznawanych przez siebie wartości.
FLZ_K1_K12	Absolwent jest gotów do tego, by swoją postawą i wiedzą potwierdzać doniosłe znaczenie filozofii w dziedzictwie kultury europejskiej i jej współczesnej tożsamości.
FLZ_K1_K13	Absolwent jest gotów do tego, by przez refleksję filozoficzną przyczyniać się do kształtowania więzi społecznych i rozwoju jednostek oraz grup społecznych.
FLZ_K1_U01	Absolwent potrafi myśleć krytycznie i samodzielnie; potrafi identyfikować problemy i wskazywać standardowe sposoby ich rozwiązania.
FLZ_K1_U07	Absolwent potrafi odnosić problemy filozoficzne do problemów formułowanych i rozwiązywanych na gruncie innych nauk (humanistycznych, społecznych, przyrodniczych, ścisłych).
FLZ_K1_U08	Absolwent potrafi rozpoznawać i opisywać współczesne problemy filozoficzne; potrafi wskazać i porównać ich typowe rozwiązania w oparciu o poznane stanowiska i koncepcje, a także podstawowe argumenty na ich rzecz.
FLZ_K1_U09	Absolwent potrafi identyfikować zagadnienia filozoficzne w ramach różnych obszarów działalności człowieka: artystycznej, politycznej, społecznej, administracyjnej, prawnej.
FLZ_K1_U13	Absolwent potrafi ze zrozumieniem odnieść się do różnorodności światopoglądów, postaw i norm moralnych reprezentowanych przez przedstawicieli odmiennych środowisk, kultur i epok.
FLZ_K1_W02	Absolwent zna i rozumie interdyscyplinarny charakter filozofii i jej związki z innymi naukami oraz ludzkim życiem.
FLZ_K1_W09	Absolwent zna i rozumie różnorodność metod, szkół i tradycji w uprawianiu filozofii w powiązaniu z rozwojem wiedzy naukowej (nauk humanistycznych, społecznych, przyrodniczych i ścisłych) oraz w powiązaniu z historyczną i kulturową zmiennością ludzkich zachowań i sposobów myślenia.
FLZ_K1_W10	Absolwent zna i rozumie problematykę obecności idei filozoficznych w sferze nauki, kultury i polityki; rozumie relacje pomiędzy tymi sferami a filozofią.
FLZ_K1_W11	Absolwent zna i rozumie idee i koncepcje ważne dla filozofii, ale wykraczające poza wiedzę naukową.
FLZ_K1_W12	Absolwent zna i rozumie społeczny i kulturalny kontekst powstawania i przemian idei filozoficznych i stanowisk etycznych.